

HOE MAAKT U HET?

Een kindeke geboren in een Bokrijkschuur

Harry VAN DE LEUR (75) maakt gedetailleerde kerststallen naar het model van oude Kempense hoeves

Jozefien VAN HUFFEL

Op het erf scharrelen ganzen en kippen. De grote, verweerde poort van de hoeve staat uitnodigend open, maar de twee gekroonde heren die ervoor staan, lijken toch te dralen. Binnen ligt immers een bijzonder Kind. Kerstallenbouwer Harry Van de Leur uit Zoersel plaatste het nauwgezet op de aarden vloer, bij de open haard, onder het houten dankgebinte. Sinds 1963 bouwde hij vijftien kerststallen naar het model van een Kempense hoeve, zoals ze in Bokrijk te zien zijn.

„Dat klinkt misschien niet indrukwekkend, maar je moet weten dat ik drie- tot vierhonderd uur werk aan een kerststal”, zegt hij. „Bovendien vereist het een grote concentratie, zodat zelfs een geduldige mens als ik er na enkele uren zenuwachtig van wordt. Dan let ik niet meer voldoende op de details en stop ik dus beter.”

Van de Leur maakte zijn eerste kerststal kort nadat hij zijn toekomstige vrouw leerde kennen. „Haar gezin bleek er geen te hebben. Als tiener had ik mijn vader er weten maken en ik wilde het ook wel eens proberen”, zegt hij. „Ik zat in het eerste jaar universiteit. Het was blokperiode, maar ik was elke avond om zes uur

Geen detail of Harry Van de Leur werkt het uit. Op een mesthoop ligt een mestvork die een tand mist, aan een dakrand hangt een staaf om het dak te verwijderen bij brand. © Jozefien Van Huffel

klaar en in plaats van me vervolgens wat te vervelen, bouwde ik aan mijn kerststal.”

HARRY'S TIP
Een kerststal mag voor mij niet te perfect zijn. Het moet een stal blijven, toch?

Om ideeën op te doen, trok Harry Van de Leur meermaals naar Bokrijk in Genk. Op basis van foto's bouwt hij de hoeves, schu-

ren en bijgebouwen zo getrouw mogelijk na. „Alleen al voor het zand en het mos op de erven gebruik ik vijf of meer tinten verf”, zegt hij. „De beste kwaliteit bovendien, zodat de kleur zelfs na decennia niet vervaagt.”

Al het houtwerk zaagt hij uit een lading eikenparket die vele jaren geleden na waterschade werd afgedankt. De grashalmen voor de daken haalt hij in het bos en droogt hij thuis, de bakstenen maakt hij zelf uit steengruis en metst hij vervolgens tot mu-

ren die hij al dan niet bepleistert. „Dakpannen steek ik dan weer uit, uit lood. Ik maak er vijf per uur. Op een van de stallen liggen er 567. Gelukkig maak ik zelden fouten, ook al werk ik meestal zonder duidelijk plan. Alleen de kerstfiguren en de dieren maakte ik niet zelf. Intussen zijn het wel antieke stukken.”

Wat de kerststallen van Harry Van de Leur vooral bijzonder maakt, zijn de kleine, bedoelde imperfecties. Hier en daar liggen er een paar losse bakstenen

naast een muur, de mestvork op de mesthoop mist een tand en op de daken groeit mos. „Sommige andere bouwers maken prachtige villa's, maar voor mij mag het niet te perfect zijn. Het moet een stal blijven, zoals in het kerstverhaal.”

Jarenlang stonden de stallen van Van de Leur verborgen op zolder. Toen zijn kinderen trouwden, kon hij een kamer vrijmaken om ze tentoon te stellen. Elk jaar weten enkele kerststallentoonstellingen hem te vinden. „Dan vraagt er altijd wel iemand of ik geen stal verkoop, maar dat doe ik niet”, zegt hij. „Ze zijn een stuk van mezelf.”

Twee van Harry Van de Leurs drie kinderen hebben wel een kerststal thuis staan. „En als we bij onze dochter vierden, die in Nederland woont, laad ik er een in de auto”, zegt hij. „Ik vind Kerstmis een fantastisch feest van hoop en verlichting. Nieuwjaar is anders, dat is voor de feestneuzen, maar met kerst kun je desgewenst beginnen met een wit blad. Het is ook een moment om elkaar eens te bedanken. Ik heb dat al te vaak moeten doen op een begrafenis, met het besef dat het eigenlijk te laat is. Dankbaar zijn, samen met je familie, ook dat is Kerstmis.”

Thuiskomen in De Schakel

Marleen VAN DEN MOOTER wint Prijs Gabriëlle Moortgat voor verdienstelijke vrouwen

Arne D'HONT

De Prijs Gabriëlla Moortgat, na een onderbreking van negen jaar onlangs nog eens uitgereikt in nagedachtenis van de kleindochter van de stichter van de gelijknamige brouwerij, gaat naar drie maatschappelijk lovenswaardige vrouwen, bij hen Marleen Van den Mooter. Ze is al jarenlang vrijwilliger bij en coördinator van Welzijnsschakel Puurs. In die tweedehandskledingzaak met bijbehorende ontmoetingsruimte geven mensen in armoede zelf aan wat ze nodig hebben en luchten ze hun hart.

„Mensen in armoede kunnen hier terecht met hun problemen. Voor hen is het een thuis”, zegt Marleen Van den Mooter. „Altijd al zette ik me in voor de Kerk en de zwaksten in de samenleving. Enkele jaren geleden deed De Schakel een beroep op me. Ik bleef thuis om voor de kinderen te zorgen en had, behalve veel zin, dus ook de tijd om de handen uit de mouwen te steken. Intussen is de Schakel een deel van mijn gezin geworden.”

En ze vervolgt: „Gesprekken met mensen in armoede openen me de ogen. Onze samenleving is volledig afgestemd op mensen uit de middenklasse. Voor mensen in armoede zijn er vaak drempels die de meesten van ons nooit opmerken. Met De Schakel willen we de zwaksten

Marleen Van den Mooter in 'haar' De Schakel. „Onze samenleving is volledig afgestemd op de middenklasse.” © Arne D'hont

met raad en daad bijstaan. Natuurlijk zijn we niet dé oplossing voor het armoedeprobleem, dat overigens sinds enkele jaren opnieuw groeit. Onze winkel biedt weliswaar betaalbare kleding aan en we verwijzen mensen door naar de juiste instanties, maar even vaak doen we weinig meer dan hun verhaal beluisteren. We willen hen gewoon een plek bieden waar ze onvoorwaardelijk welkom zijn. Hier worden problemen dus niet meteen opgelost, maar mensen in armoede ontmoeten hier lotgenoten en ze kunnen hier hun verhaal kwijt aan elkaar. En als ze fouten ma-

ken, worden ze daarop niet afgerekend. We verwelkomen ze steeds opnieuw. In vele gevallen is De Schakel de enige plek waar ze dat kunnen. Dat alleen al maakt De Schakel waardevol.”

Zelfvertrouwen geven

„Armoede is een problematiek met ontelbare facetten”, zegt Van den Mooter. „De getuigenissen die ik in De Schakel te horen krijg, zijn dus verscheiden, maar gaan steeds over een zware levensweg. Dat verhaal beluisteren en mensen zelfvertrouwen geven om ervoor te blijven gaan, vind ik ontzettend belangrijk. Of

het nu gaat over psychische problemen of over uitsluiting, dat maakt geen verschil. Iedereen die het lastig heeft, kan een hart onder de riem gebruiken.”

De prijs is een erkenning van haar werk, vind Marleen Van den Mooter, en dat doet deugd. „Het is lastig om telkens weer mee te leven met mensen en jezelf daarbij niet te verliezen. Soms wordt het teveel en moet ik even tijd voor mezelf nemen. Wanneer dat dan moet? Het is steeds een zoektocht, waarbij je moet proberen je grenzen tijdig te herkennen, zo niet ga je eraan ten onder. Dan zeg ik rechtuit: 'Nu even niet. Ik heb het zelf te lastig.' Soms is dat hard, maar achteraf blijkt het vaak wijs. Dergelijke taal verwacht ik van al onze leden. Er heerst hier een zeer open vorm van communicatie. We zeggen waar het op staat.”

„Mijn mooiste herinnering?” Marleen Van den Mooter straalt. „Die aan Linda, medewerkster zowel als lid van De Schakel. Zij was mijn spiegel en samen vormden we een tandem in de organisatie. Alle ideeën toetste ik bij haar af. Ze is onlangs overleden en zij verdiende de Prijs Gabriëlla Moortgat dubbel en dik. Wellicht had ze niet op de voorgrond willen staan, maar als ze er nog was geweest, dan had ik de prijs niet in mijn eentje in ontvangst moeten nemen.”

Paus duidt barmhartigheid

Paus Franciscus stipt in het Italiaanse katholieke weekblad *Credere* drie redenen aan voor het Jubeljaar van de Barmhartigheid: „Ten eerste moet de wereld de barmhartigheid van God de Vader ontdekken. Daarnaast is ze geroepen om een veldhospitaal te zijn, met plaats voor wie gekwetst en beschadigd is. Want vandaag dreigt de Kerk toe te geven aan de bekoring om een strikte lijn te volgen en slechts morele regels te beklemtonen. Tot slot heeft de wereld een grote nood aan barmhartigheid. Wij zijn allen zondaars en dragen allen onze lasten. God wil ons zijn barmhartigheid tonen en zendt ons daarom zijn heilige Geest.”

Bisschoppen Frankrijk bezorgd

Naar aanleiding van de 110de verjaardag van de scheiding van Kerk en Staat zeggen de Franse bisschoppen de wet op de laïciteit te willen blijven respecteren. Toch zijn ze ongerust over een almaar meer populaire denkstroming die de idee van de lekenstaat wil uitbreiden naar de laïcisering van de samenleving. In de gespannen sfeer sinds de aanslagen in Parijs waarschuwen ze ook ervoor gelovigen niet te stigmatiseren. „Het is een illusie en een vergissing te geloven dat het terugdringen van godsdienst naar de privésfeer de sociale vrede zal bevorderen.” (IVH)